

Брой 9
Август 2024
Стажантски бюлетин
Школата БТА

04

На Фокус
БТА в Евроизборите

16

Проекти
Деветнадесетата Световна
Среща

08

Лица
Цветомира Маринова

22

Спортист на Балканите
Григор Димитров

12

По пътя
Професор Георги Фотев

24

Стажант
Йоана Арнаудова

БТА В Евроизбори 2024

Преслав Върбанов, стажант МИНФ

Понеделник, 10-ти юни 2024 година, БТА организира мащабна пресконференция, в която участваха 26 журналисти, изпратени от агенцията във всичките 26 столици на ЕС. Тяхната задача бе да отразят провеждането на десетите Европейски избори.

Чрез пряко включване те разказваха за спецификите на европейския вот, съобщаваха в реално време характеристиките на спечелилите партии в държавите членки, провеждаха интервюта с български и чуждестранни журналисти, с политически анализатори.

Събитието бе озаглавено „БТА 24/27“ или „БТА предава 24 часа всеки ден Евроизбори'24 в 27 държави в ЕС“. То започна в 17:00 ч. в Националния пресклуб в София и бе открито от генералния директор на БТА Кирил Вълчев. Срещата се проведе със специалното присъствие на главния ръководител на Бюрото на Европейския Парламент в София Теодор Стойчев, както и на ръководителя на Представителството на Европейската Комисия в България Йорданка Чобанова.

Инициативата на БТА е първата с подобен мащаб за България. Генералният директор на БТА Кирил Вълчев бе водещ на дискусиите. Включванията започнаха с разговор за бъдещето на правителството на германския канцлер Олаф Шолц, последва анализ по разпускането на правителството на Франция и продължи с коментари за политическата ситуация в Италия и Испания.

Българските кореспонденти осигуриха подробна извадка на резултатите и интервюта на политически анализатори и журналисти, на новосъздалата се

политическа картина. Всичко това, в контекста на една бързо променяща се Европа.

Видеосрещата се проведе в Zoom, като кадрите на всеки един от българските кореспонденти, наредени шахматно, имаха за цел да изобразят една от висшите цели на ЕС, а именно да се установи „единство в многообразието“, както гласи нейния девиз.

Своеобразен символна подобно единство е изявлението на Кирил Вълчев в началото на пресконференцията, в което той произнесе своя апел „българските медии да бъдат по-единни“.

Българската Телеграфна Агенция следи динамиката покрай Евроизборите още през 2019 г., когато Европа избира своите представители за девети път. БТА остава винаги ангажирана да отразява дейността в сърцето на Европа, която в контекста на изминалата година става все по-непредвидима.

Според политически и социологически анализатори, евроизборите през 2024 г. ще бъдат още по-решаващи, което ще предначертае всеобщото бъдеще. Бъдеще с нови климатични политики, променена политическата картина с постепенното възкачване на крайнодесните партии в няколко държави (Италия, Белгия и Франция), както и все по-трудно справяне с мигрантската криза.

С настъпващите избори БТА направи множество интервюта в последния месец по време на политическата кампания. В този контекст изпъкват думите на ръководителя на Представителството на Европейската комисия в България Йорданка Чобанова в среща на 6 юни в пресклуба на БТА в София.

„Нека всички да бъдем бдителни спрямо манипулациите за ЕС. Когато говорим за манипулации, нямам предвид критикуването на европейските политика. Критичните гледни точки спрямо ЕС са полезни и те са задължителен елемент в предизборната кампания, коментира Чобанова. Полезно е да има дебати, да спорим, но нека това се базира на конкретни и точни факти и данни,“ добави тя.

Това гласи и речта на Кирил Вълчев, за връщането на по-честото използване на пресцентровете, в които да се провеждат политически дебати и срещи с политическите лидери.

Подобни гуми отекнаха в публичното пространство, изобразявайки точно настъпилата политическа картина у нас. Поредността от шест последователни вътрешнодържавни избори в България оставиха българите с катастрофална предизборна нагласа. Последвалите неуспешни опити за съставяне на правителство дадоха резултат в едно поразочаровано и дори „отвратено общество“, у което се среща един значителен дефицит на доверие към политическата класа у нас. Това показват и цифрите на избирателната активност в България, които на Евроизборите са 31,80% или третите най-ниски стойности в ЕС след Латвия (28,35%) и Хърватия (21,34%), според ЕП.

Умореният електорат в България даде предпоставка за трудности за избирането на представители, като „единство в многообразието“ на Европа е със сериозни разлики в електоралните стойности в държавите членки.

В този контекст, в самото начало на организираната пресконференция, генералният директор Кирил Вълчев изрази притеснението си по повод липсващите полета за дебат.

„Защото можем да се съгласим, че липсват не само дебатите. Липсват интервюта с политическите сили. Липсват пресконференциите. Липсват дори изявленията на политическите лидери след изборния ден. И виждаме недобрия резултат – българите почнаха да губят всякакъв интерес,“ каза той.

Той съобщи по-нататъшната цел на БТА:

„Струва ми се обаче, че трябва българските медии да бъдат по-единни при отразяването на изборите и резултатите. За това и съм готов да предложа БТА, националния пресклуб да бъде мястото, където да възстановим онези международни пресцентрове, в които след изборите говориха политиците, от всички политически сили.“

На снимката (от ляво надясно): генералният директор на БТА Кирил Вълчев, ръководителят на Бюрото на Европейския парламент в София Теодор Стойчев.

От изявленията на кореспондентите, изпълва представянето на победата на „Национален сбор“ във Франция, чийто политически лидер Марин Льо Пен, отпрати реч към френския народ. Възходът на крайнодесните във Франция предизвика фурор сред гражданите, като след обявяването на резултатите президентът Еманюел Макрон съобщи разпадането на правителството и бъдещите избори на 30 юни и на 7 юли, дни преди откриването на Олимпийските игри в Париж. Огнян Атанасов, заместник-директор на дирекция „Юридически и институционални въпроси“ в университета „Париж 1 Пантеон-Сорбона“ се включи на живо.

„Бързината на решението на Макрон и фактът, че той се включи на живо вчера в предаването само 30 минути след обявяването на резултатите показва, че това решение всъщност е добре обмислено“, каза Атанасов.

Макрон твърди, че партията „Ренесанс“, на която е представително лице, е най-подготвена за бързите предсрочни избори в края на месец юни.

Впечатление прави обаче следизборната атмосфера в нашата северна съседка, претърпяваща последиците от забавеното приемане на страната в шенгенското пространство заедно с Република България през 2024

г.. Българският кореспондент в Румъния Мартина Ганчева в интервю с румънския журналист Разван Мунтяну обсъди политическата ситуация. Румъния, също както България, проведе двойни избори, само че освен евромота, румънците гласуваха и за своите местни власти.

„Имаме по-висока избирателна активност в сравнение с минали години, защото хората идваха да гласуват и за местни представители, едновременно с евромота. Това беше голяма изненада и отслаби AUR (Алианс за единство на румънците) и останалите партии“, потвърди Мунтяну.

Ангажираността на БТА по време на Евроизборите е израз на всеобщата цел за единство. „БТА 24/27“ представлява началото на едно желано съвместно действие на главните български медии за отразяване на следизборните резултати. Това е един апел, в който БТА да бъде първото място, където политическите лидери да посрещнат журналистите, за да може българските медии да получат информацията едновременно, като по такъв начин се отстрани „борбата“ за получаване на „ексклузивна“ новина.

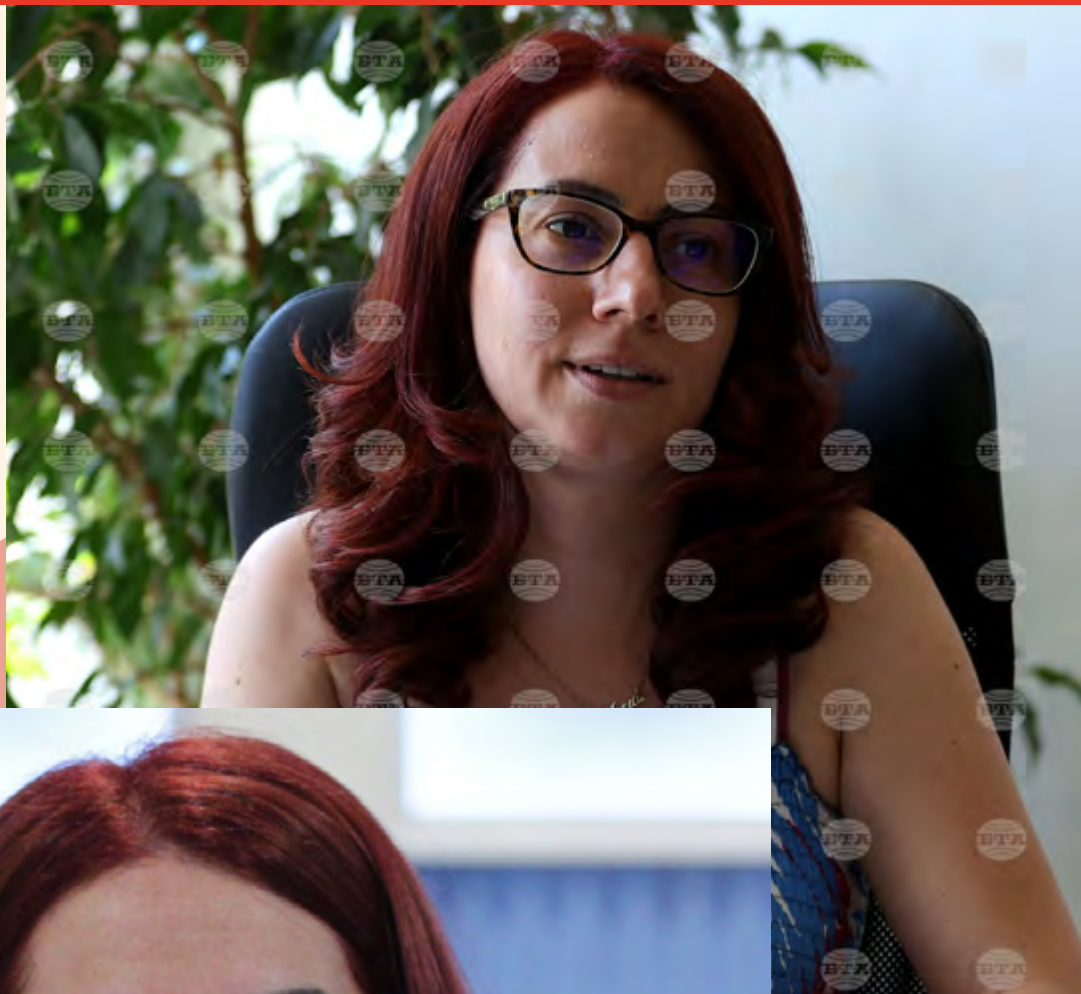
„Важното е медиите да се обединим!“, така завърши генералният директор на БТА.

Генералният директор на БТА Кирил Вълчев, ръководителят на Представителството на Европейската комисия в България Йорданка Чобанова
Снимка: Владимир Шоков/БТА

“БТА е притегателна сила”

Цветомира Маринова

Божидар Йорданов

Цветомира Маринова е родена на 30 септември 1983 година в София. Завършва Първа английска езикова гимназия. Бакалавър по Европеистика (с Управленско-икономически и Правен профил) и магистър по Бизнес администрация – Стратегическо управление (специалност Стопанско управление) от Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Член на Съюза на българските журналисти (СБЖ).

Работи в Българска телеграфна агенция (БТА) от 2007 година, като репортер (до 2012 г.), редактор (2012–2021 г.) в отдел “Икономически новини” към Главна редакция “Международна информация”. Носител на Годишната награда на СБЖ за 2009–2010 година в категория “Информационни агенции”, за екипната работа по отразяване на световната икономическа криза.

От 1 октомври 2021 г. оглавява новосформираната дирекция “Икономика” в БТА.

Г-жо Маринова, през 2007 година завършвате Европеистика в СУ „Климент Охридски“ и постъпвате на работа в БТА. Защо избрахте агенцията за свое работно място?

– Поех случайно в тази посока. От близки научих, че в БТА търсят кадри за администрацията и реших да кандидатствам. Впоследствие се оказа, че там по-спешно се търсят репортери за отдел “Икономически новини” към редакция “Международна информация”. Аз постъпих в него, но с уговорката, че първо ще проверят

дали мога да се справя. Пробно работих цял месец, след което ме харесаха и назначиха.

Каква беше в началото работата Ви като репортер?

– Изключително трудна и като тематика, и като бързина, която се изискваше за написването на информация. Но с опит, практика и желание за знание се навлиза в материята.

От кого се учехте?

– Най-големият ми и единствен учител беше Румена Вълчева – тогавашният ръководител на световните икономически новини за “Международна информация”. Всичко, което знам и мога тук, съм научила от нея.

Кой е най-ценният съвет, който тя Ви даде?

– Трябва да се пише просто и ясно, с кратки изречения, за да се възприема лесно информацията от читателя.

Кои са най-големите предизвикателства, с които сте се сблъсквали в професията?

– Поднасянето на информация за България, когато тя е отразена в чуждестранни медии. Деликатен е моментът как те ни възприемат и как ние ще го предадем на нашата аудитория. Предизвикателство е и бързината при наличието на спешни събития, които трябва веднага да отразим.

Как БТА поддържа високи стандарти на журналистическа етика и качество в отразяването на икономически теми?

– Икономическата тематика е изпълнена с цифри, които говорят сами по себе си. Затова при нас е лесно да сме точни и обективни, но вниманието трябва да е много

изострено, защото промяната на една цифра или на една десетична запетая може да е от огромно значение за достоверността на информацията.

Като човек със 17-годишен опит какво Ви мотивира и вдъхновява в работата?

– Динамиката на нашата работа, тя е непрекъсната. Всеки ден се научава по нещо ново. Това да информираш по бърз, достоверен и достоен начин е потребност, която се изгражда у теб, докато упражняваш професията.

Кога беше създадена дирекция “Икономика”, която оглавявате? Какъв е нейният състав?

– Предметната икономика беразделена териториално – българската се покриваше от екип във “Вътрешна информация”, а световната – от отдел в “Международна информация”. С новото ръководство преди три години дойде идеята за отделянето и обособяването на самостоятелна дирекция “Икономика” по модела на дирекция “Спорт”.

Новосформираната дирекция има богата палитра от кадри. Петима отговорни редактори, които имат последната дума при публикуването на всяка информация. Трина редактори, които пишат световни икономически новини. Работата им е свързана основно с преводи. Шестима репортери, които отговарят за българската икономика. Регионални кореспонденти в Бургас и Пловдив. Имаме и бивш колега, пенсионер, когото върнахме официално в нашата дирекция като ментор на стажанти, защото приемствеността е важна.

Какви качества трябва да притежава един директор?

– Търпеливост, със сигурност трябва да е търпелив. Да има индивидуален подход. Когато се налага, да е строг. Но и да проявява емпатия, да разбира срещнатата страна, без да се прекалява.

Има ли конкретни проекти или инициативи, които сте стартирали или подкрепили като директор?

– През последните три години БТА сключи много партньорства с браншови организации и реализира медийни партньорства за големи и важни събития в икономическата област. Нашата дирекция поддържа тези партньорства.

Имате ли моменти, в които излизате от ролята на директор в БТА и работите като репортер или редактор?

– Да, случва се да публикувам материали, да участвам в написването на въпроси за интервю. Освен това неотдавна отразявахме изборите за Европейски парламент във всички страни членки на ЕС и бях един от координаторите на екипа, който се представи отлично. Като цяло, когато има избори, цялата агенция става един екип. Тогава падат границите, ресорите и всички сме едно.

Какво е за Вас БТА в едно изречение?

– БТА е притегателна сила, която не може да бъде обяснена.

Проф. Георги Фотев: „Иван Хаджийски трябва да се чете бавно“

Надя Петрова, стажант в Школа БТА

На 4 октомври 2024 г. се навършват 80 години от смъртта на Иван Хаджийски – учен, философ, социолог, етнолог и писател. Той е смятан е за един от основоположниците на българската социология.

Между 1934 – 1944 г. Хаджийски обикаля България на велосипед, за да изследва българската народопсихология.

През 1940 г. издава фундаменталното си изследване „Бит и душевност на нашия народ“. Изводите и резултатите, до които достига през тези 10 години, описва в 4 книги и в над 20 студии и статии.

Голяма част от това наследство се съхранява в библиотеката и архивите на БТА.

Първата задача, която получих от стажа си в „Школа БТА“, бе да напиша материал за Иван Хаджийски. Използвах архивите на агенцията и имах уникалната възможност да се срещна с доайена на модерната българска социология проф. Георги Фотев, който даде необходимата аналитична дълбочина в моето проучване по темата.

Съдбата среща проф. Георги Фотев с наследството на Иван Хаджийски в началото на 80-те години, когато се честват 75 години от неговото рождение.

През есента на 1982 г. в София се провежда научна конференция, посветена на юбилея. Фотев е поканен да участва. Там той прави изказване извън приетия тогава шаблон. Това впечатлява „вторият човек“ в комунистическата партия Милко Балева, който е „земляк“ с Хаджийски и присъства на събитието.

Така се открива шанс за Фотев „да излезе от ролята на аутсайдер в българската социология“, както той сам описва положението си тогава.

В началото на демократичните промени, вече като професор, Георги Фотев е избран за директор на Института по социология към БАН. Там той кани на работа Мария Хаджийска, дъщеря на Иван Хаджийски.

В онзи период тя активно работи върху непознати дотогава текстове на нейния баща. Сред тях е и стенографираната чернова на третия том на „Бит и душевност на нашия народ“, чийто подготвен за печат текст изчезва безследно от касата на издателство „Хемус“ при национализацията му след 1947 г.

В разговора ни проф. Фотев акцентира, че не можем да направим качествено сравнение между обществото сега и обществото преди 80 години. Тогава животът е бил по-прост и комуникацията е ставала лице в лице, докато сега всичко е по-комплексно. След смъртта на Хаджийски (1944 г.) той бива забравен. От края на 60-те години на миналия век част от творчеството му се преиздава, но интересът към него се възражда едва в началото на 80-те години в периода на „разведряване“.

За проф. Фотев най-ценното качество на Иван Хаджийски е неговата наблюдателност, тъй като

той е забелязвал това, което другите не са могли – възприятието на хората за света или както той го нарече „жизнените факти в живота на хората“. Хаджийски е посещавал първите лекции по социология в СУ „Св. Климент Охридски“, докато е изучавал право, но дали това му е повлияло на метода на неговите трудове не можем да твърдим със сигурност. От гледна точка на сегашното разбиране за социологията като наука не бихме могли да наречем Хаджийски социолог, заради емоциите, които е вкарвал в своите трудове. Сега можем да го определим по-скоро като културен или социален антрополог, а най-добре като публицист.

Георги Фотев акцентира на факта, че в науката е важно наблюдението да бъде обективно и без пристрастия, докато при Хаджийски е имало и субективно отношение към обектите му на изследване. Това може да се забележи в книгата му „Бит и душевност на българския народ.“

За това изследване и многото изминати километри, Хаджийски споделя: „Изпълних дълга си към литературата с написването на това изследване. Мога да не пиша нищо повече. Това е моят живот.“

В края на нашата среща с проф. Георги Фотев, в която той направи многопластов анализ на периода 1934 – 1944 г., който той самият е изследвал и представил в книгата си „Българската меланхолия“, аз си тръгнах с убеждението, че изборът ни за ключов анализатор на наследството на Иван Хаджийски бе изключително успешен.

За сравнение нека видим как е бил описан през 1972 г. от Иван Щипски в книгата „Иван Хаджийски – историко-философски очерк“:

„Една от важните причини за изучаване бита и душевността на хората е социалният произход на Хаджийски, израстването му в занаятчийско семейство. Битът и душевността на занаятчийските семейства у нас са силно развити и разнообразно изразени. От богатството на материалния бит е зависел престижът на дадено занаятчийско семейство сред останалите семейства в населеното място, а от развитостта на душевността на неговите членове (ум, находчивост, пестеливост, моралност и пр.) пък е зависел неговият просперитет. Всичко това

се отразявало в съзнанието на Хаджийски още като малък. Затова той се ориентира към изучаване бита и душевността главно на еснафа....

За да събира материали за трудовете си, той обикаля пешком или с велосипед много градове и села на нашата страна. Пише понякога и при крайно мизерни условия, при огромни лишения, при големи обиди и подигравки от случайно подминаващи го.“

Нашият принос в преоткриване на неговото наследство е съвсем скромно, но е едно добро начало на годината, в която се навършват осемдесет години от неговата преждевременна смърт. Както подчерта и проф. Георги Фотев в нашия разговор – „Иван Хаджийски трябва да се чете бавно, за да се разбере.“

Иван Хаджийски е роден на 13 октомври 1907 г. в гр. Троян. От 1927 до 1932 г. следва „Философия“ в Софийския университет „Свети Климент Охридски“, а по-късно завършва и право. Работи като журналист и адвокат. Често е определян за първия народопсихолог, отличаващ се с изключителна проникателност и наблюдателност. Информация за неговата работа потърсих в архивите на агенцията – книгите от и за Хаджийски, тематичните досиета и бюлетините.

Трудовете му, изследващи българската народопсихология, излизат след смъртта му под общото заглавие „Оптимистична теория за нашия народ“.

На 2 октомври 2007 г. на Хаджийски посмъртно е присъдена наградата „Златен знак с лента“ от Института по социология при БАН – „За изключителни заслуги и изключителен и оригинален принос към българската социология“, се казва в публикация на БТА от „Вътрешна информация“.

Днес неговото име носят институт по социология, училища в Троян и София.

В част от студията, помествани в списанията „Философски преглед“ и „Изкуство и критика“, Хаджийски прави социално-психологически анализ на отделни групи, като военните, затворниците и иманярите. Изследва военната дисциплина, Априлското въстание, Георги Бенковски и др.

Хаджийски първи използва метода на психологическата анкета. От това той прави съответните изводи. В информация на БТА от 1997 г. се посочва, че в теоретичното обучение по полицейска психология преди 1944 г. се е изучавала неговата творба „Психология на престъпника“.

Институтът за социални ценности и структури „Иван Хаджийски“, филмът „Пътепис с елементи на оптимизъм по Иван Хаджийски“, научната награда „Иван Хаджийски“ са създадени на база дейността и творчеството, оставени от изследователя.

Снимка: Проф. Георги Фотев и Надя Петрова, стажант в „Школа БТА“

Украйна стана домакин на Деветнадесетата световна среща на българските медии

Преслав Върбанов, стажант МИНФ

Украйна стана домакин на Деветнадесетата световна среща на българските медии. Мероприятието бе проведено в Одеса, Болград и Измаил от 18 до 21 юни 2024 година, като темата на събитието беше „Медии и общност“. Срещата бе организирана от БТА в Измаил и Болград, които са с водещо значение за българската бесарабска общност, както и в Одеса, която е ключова точка за българите в Украйна, както и символ на заграничната просветна дейност и култура на българите през последните два века.

Въпреки че в съседство се водеха военни действия, тазгодишната среща се състоя. Тя бе проведена на фона на чести сигнали за тревога, бумтящи генератори за електричество и дискусии както на живо, така и по видеовръзка. Въпреки проблемите, свързани с войната, която се води на украинска територия, откриването на срещата на 18 юни премина без прекъсвания.

На 18 юни събитието стартира с честването на 155-ата годишнина от създаването на Българската академия на науките (БАН) в Браила, Румъния. Церемонията се състоя в църквата „Възнесение Господне“, наричана „Българската църква“.

В откриването участваха председателят на БАН акад. Юлиан Ревалски, генералният директор на Българското национално радио Милен Митев, генералният директор на БТА Кирил Вълчев, българският посланик в Румъния Радоко Влайков, председателят на Съвета за електронни медии Габриела Наплатанова, ректорът на Софийския университет „Свети Климент Охридски“ проф. д-р Георги Вълчев, заместник генералният директор на БТА Евгения Друмева, както и представители на български медии и българоезични медии от различни държави по света.

Въпреки че темата на събитието беше „Медии и

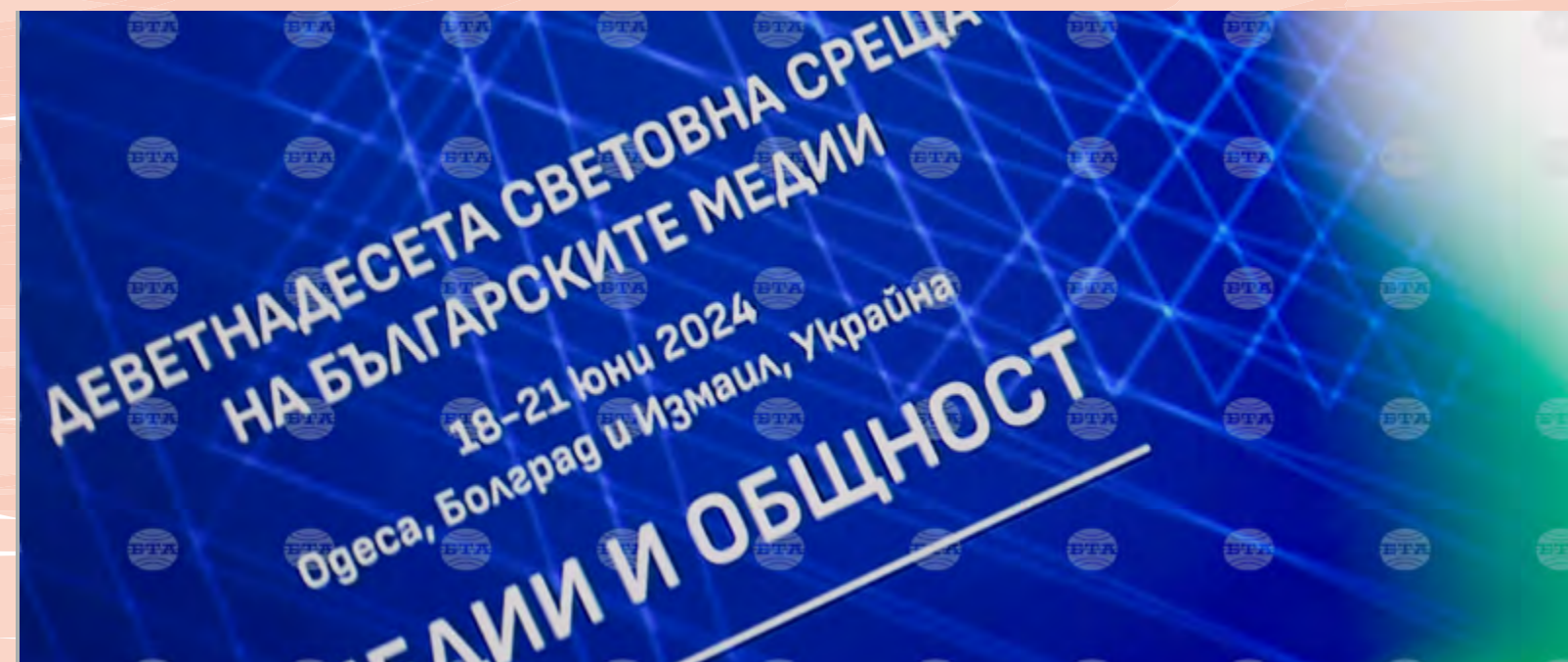
общност“, в рамките на дискусиите бяха обсъдени многостранно няколко аспекта на текущата просветна и медийна дейност на България и българите в чужбина. С помощта на ректора на Софийския университет проф. д-р Георги Вълчев бяха направени паралели между университетската дейност в България и Украйна, като образованието, науката и осведомеността измежду общностите имаше централен характер в срещата.

В този контекст бяха проведени три основни дискусии: „Българите по света в медиите“; „Знанието за род и език“; „Науката и университетите в българската медии“. Събитието отразяваше специалният пратеник на БТА Иван Лазаров.

В рамките на първата панелна дискусия „Българите по света в медиите“ бе обсъдена важноста на българската общност в създаването на единна световна диаспора.

Под „общност“ тук разбираме мащабността на цялата българска общност навсякъде по света. Модераторът на панела Живка Милова, главен редактор на електронното издание „БГ Фактор“, говори детайлно по темата, като обърна специално внимание на смъртната опасност, на която са изложени днес хората, живеещи в Украйна. Важни точки на дискусията бяха видимостта на събитията, свързани с България в чужбина, участието на българите в медийния живот и тяхното представяне в чужбина, както и задълженията на журналистите за отразяване на ежедневието на българите зад граница.

По тази тема силно впечатление направиха думите на Евгени Веселинов, главен редактор на базирания в американския щат Калифорния вестник Bulgarian. Той коментира важноста на журналистическата професия да информира за живота на българите

извън територията на България, с цел заздравяване на връзката между представителите на една вече госта разпръсната по света диаспора.

Като народ, който е изправен пред една от най-тежките демографски кризи по света с висок брой напускащи родината и устройващи се в чужбина българи, международната журналистика трябва да действа съобразно сериозността на ситуацията, както и да утвърди връзките на българоезичните медии.

По този повод Веселинов каза:

„Търсим връзка между нас и медиите в България, но истината е, че те не ни търсят. По мои впечатления, медиите в САЩ за последните 20 години могат да бъдат разделени на два вида – едните правят бизнес, другите работят с някаква кауза. Аз лично считам, че моята медия все още е към вида с каузата – не правя пари от това нещо, успявам да го поддържам, успех да направя първата българска медия там, успех да направя първото българско училище и продължавам“.

Сериозната разпокъсаност на диаспората бива засилена от своеобразната липса на интерес от страна на българските медии към общността зад граница, защото интересът бива насочен предимно към вече успели хора, уточни Веселинов.

Необходимостта от информираност на българите в България и отвъд границите ѝ е форма на грижа. Грижа за сънародници, които са избрали друг път на развитие, като този на емигрантите, за които липсата на осведоменост за родиното

представлява още една причина по-малко да ги е грижа за случващото се на родна земя. Това е грижа, която в съзнанието на всеки един емигрант успява да се прояви, за да може напусналият страната да се чувства обвързан. Ако тази обвързаност липсва, стойността на собствената диаспора намалява главоломно.

Липсата на такава грижа поражда главно интерес от страна на близките, като цяло от погледа на българите в България животът зад граница изглежда „загубен“ и „невъзвратим“. Липсата на грижа угнетява всяко съзнание и кара българина да се почувства още по-откъснат, отдалечен и потенциално обезверен за бъдещето. Вследствие на това напусналият българин започва да живее на кръстопът между напускането на родината за потенциално по-добро бъдеще или да се върне у дома, при свои, които от своя страна вече са го „отхвърлили“, като че ли е избягал, а връщане назад като челиняма. Българин, който е останал в България, е на кръстопът между потенциално изпусната възможност за нещо по-добро и подсъзнателно или съзнателно обвинява напусналия.

Вторият панел на срещата показва свързаността на българите чрез най-голямото богатство и най-силен инструмент на един народ – езика.

„Знанието за род и език“ се проведе в Болградската гимназия „Г.С. Раковски“ – една малко по-различна среща, която бе прекъсната от въздушна тревога, обявена в Одеска област.

Това е тема, която бива често обсъждана в Болградската гимназия, като езикът и

образованието са ключови думи в развитието на общността в Украйна и в чужбина като цяло. По дискусиата за родния език изказа мнение главният редактор на българско-унгарското списание за култура и обществен живот „Хемус“ Светла Кьосева.

„Самата аз съм тясно свързана с образованието. Много години работих в българското училище в Будапеща. Петнадесет години бях негов директор. То е само на 105 години, но знам каква огромна роля е имало за запазването на 3-4 поколения българи в Унгария. Разбирам притеснението на Ясен Дараков как още второто поколение понякога изгубва езика си. Това наистина често се случва, когато хората живеят в диаспора и са разпръснати. Затова, най-важната роля, не само на училището, но и на всички български институции, организации и медии, е да създава българска среда, да създава среда, в която хората, децата, да могат да ползват своя език, да говорят, да практикуват български. Така че, както училищата, така и медиите, имат много важна роля в това отношение“, каза Светла Кьосева.

В думите на Светла Кьосева изплува силата на езика като обединителна сила. Българският език крие в себе си възможност да обедини всички емигранти зад граница, както вече правят множеството българоезични медии – 46 на брой, за които Българската телеграфна агенция знае. Медиите се намират за момента в 21 страни на всички континенти без Антарктида и Африка, като повечето отразяват новините си в двузичен формат – български и местен език.

Случаят на българите в Украйна за момента е впечатляващ. Вестник „Роден край“, който за момента развива дейността си в Украйна казва, че разполага с впечатляваща свобода на словото. Единственото условие е уважение към законите на страната.

В дискусиата бяха подчертани силата на езика и образованието като средство за връзка между българите от различни градове. По този повод се изказа по видеовръзка директорът на елитната Априловска гимназия в град Габрово Елвира Христова. По думите ѝ всяко българско дете от Болград има правото да учи в гимназията, като вратите ѝ са винаги отворени за болградските гимназисти и българчетата по света.

„Патронът на нашето училище – Васил Априлов, прекарва почти целия си живот в Одеса. Там трупа капиталите си и в по-късен етап осъзнава, че може да е изпълнител на най-роглюбивата мисия и започва подготовката за създаване на габровското училище“, каза Елвира Христова.

Българският език играе ролята на един паралел. Паралел между далечни общности, който сам по себе си, като език с богата история и носител на голяма историческа, културна и обществена значимост, действа като обединител на една вече много разслоена диаспора. Българският език е причината второ и трето поколение българи зад граница да виждат причина в запазването на връзката си с родината, като умеят да общуват спокойно с далечните си роднини в България.

Срещата на българските медии представлява повод за събиране на български будители, които, подобно на историческите фигури, с които е израснал всеки един от нас, живеят с една много по-висша цел. Свързаността на българите може да бъде причината да стоим по-силни заедно не само в контекста на бушуваща война, ами и като повод да се обединим за обмяната на нови идеи. Живущите сред представители на култури, различни от нашата собствена, израснали на хиляди километри от нас, но израснали говорейки на български език в домовете си, са носители на нови идеи и поглед, който може да бъде само плюс. Възможност за обмяна в сферата на науката във висшите учебни заведения в България, което стана повод за третата дискусия на срещата.

„Науката и университетите в българските медии“ бе финалната тема, като дискусиата по нея бе проведена в Измаил.

Образованието бе обект на дискусиите в Украйна, като университетите бяха нов повод за прокарването на паралел между страните. Дискусиата даде плод под формата на много идеи, сред които ясно се открояват думите на ректора на Софийския университет проф. д-р Георги Вълчев. Професор Вълчев призова колегите си от българските университети да засилят връзките си с украинските университети, както и да отворят вратите си за децата в Украйна.

„Иска ми се в следващите години да можем да покажем добрите примери на млади умове, които учат в нашите университети и полагат много усилия, имат огромни успехи. Не би трябвало единствено и само да се фокусираме върху проблемите“, отбеляза ректорът на Софийския университет.

Българският негативизъм по повод българското образование кара много умове да напуснат България, преди да постъпят в българско висше учебно заведение.

„Много се радвам на тези срещи с българската общност в различните места, където сме били, и за техните представители, специално в Софийския университет. Те действително ни показват, че леко трябва да се отрезвим като общество. Забързани да постигаме различни цели, ние пропускаме важни неща и благодарение на тези срещи, и на младите хора, които учат в нашите университети, трябва малко да се замислим за посоките, които сме предприели като тенденция на развитие, и да намерим нови пътища към душите на младите хора“, коментира ректорът на СУ.

От отваряне вратите на българските университети до тясното сътрудничество за образованието на българите у нас и зад граница, до силата на образованието и науката като повод за гражданска позиция и възможност за развитие и визия за бъдещето. Всичко това в общество, което

е длъжно да осигури път на младите хора да се развиват.

По последни данни в Одеска област живеят 150 000 българи (73% от българите в Украйна). За много от тях България е мечта, като част от пълнолетните бесарабски българи се преместват заради образованието си в университети в София и други градове.

Посланието от речите на ректора на Софийския университет „Св.Св.Климент Охридски“, на ректора на Икономическия университет във Варна проф. д-р Евгени Станимиров, както и на председателя на Русенския университет „Ангел Кънчев“ бе ясно – засилване на връзката между университетите и медиите. Русенският университет, по думите на неговия председател, не е прекратил връзката си с Украйна, а напротив увеличава контактите с украинските си партньори.

Задължение на медиите и университетите е чрез своето сътрудничество да представят положителния аспект на академичния живот.

България е пример за страна, в която разликите в информираността и възприемането на света са фразантни. Младите предпочитат социалните медии. Традиционните медии са отхвърлени, а дезинформацията е често срещано явление. Затова университетите и медиите са длъжни да осигурят правилното представяне на академичната и професионалната картина в България.

Тазгодишната среща на българските медии е 19-ата подред организирана такава от 2005 година насам. Досега бяха организирани срещи в София, Чикаго, Ватикан, Мадрид, Бургас, Варна, Виена, Амстердам, Букурещ, Пловдив, Велико Търново, Босилеград, Цариброд, Атина, Прага, Кишинев, Скопие, Тирана, Рилски манастир, Йерусалим, Тел Авив и Казанлък. Следващата ще бъде в София.

В деня, в който Световната среща бе открита, българската делегация трябваше да прекара около 30 минути в бомбоубежището в Одеския национален академичен театър за опера и балет. По време на срещата имаше шест сигнала за въздушна тревога. Ситуацията постави срещата пред предизвикателството на войната, но и доказа силата и отгадеността на делегацията, като даде пример за упоритостта, която трябва да демонстрират медиите.

„Мястото на журналистите е там, където са събитията, дори под смъртната заплаха на бушуваща война“, каза генералният директор на Българската телеграфна агенция (БТА) Кирил Вълчев, който откри срещата в Одеса, Украйна.

Присъствено и онлайн, срещата бе символ на смелост и борба. Кирил Вълчев в едно от изказванията си перифразира думите на Паусий Хилендарски: няма как, като си седиш у дома си, да узнаеш – без много трудно и опасно пътуване, за тоя свят и ставащите сега събития в него и “да

употребяваш тия знания за умна наслада и полза за себе си и за другите“.

Смелостта за стъпване в една неспокойна и обхваната от военни действия страна с цел опознаване на българския народ зад граница е висша форма на разбиране, борба и непреклонност. Тъй както Паусий на своето време е поучавал в непреклонност и ценностно развитие българския народ, за знанието на роден език и култура. Говорейки го смело и без срам. Подобна е и целта на срещата на медиите.

Будителската дейност обаче има много по-различни измерения днес. Българските медии са от една страна инструмент за влизане в бъдещето, за масовата осведоменост и свързаност, а от друга страната са функция на бъдещето, с настъпването на модернизирания свят, където изкуственият интелект (ИИ) е факт.

Мястото на изкуствения интелект в съвременната журналистика е особено. ИИ е напълно способен да замени досегащото написване на публицистичен текст, като бива въведен в журналистическия труд. Въпреки това използването на ИИ е ограничено, защото липсва елементът на межчовешкия контакт, който е в центъра на професията.

Изкуственият интелект за момента не е способен да замени репортера на място или кореспондентите, тъй като неговите сложни алгоритми се базират на натрупана вече информация. В журналистиката са необходими хора със знания и умения. Затова е от голяма важност да се обърне внимание на образованието и науката, като ИИ бива използван в работата и участва активно в журналистическия труд, защото правилното използване на закодираните алгоритми и информацията, до която човек се добрира, може да бъде само и единствено от полза.

Посланието от 19-ата среща на българските медии е, че хора, произхождащи от най-различни държави представят българската общност. По-голямата свързаност между хората по света е най-добрият залог за борба срещу дезинформацията, защото по такъв начин тестваме нашето възприемане за истина за случващото се. По този начин успяваме да приобщим всички български общности по света към обща кауза.

Новите инициативи на БТА и на българските медии, като например организирането на срещата, са илюстрация за една своеобразна просветителска вълна. Въпреки масовия песимистичен мироглед медиите са портал към светлина и осведоменост, като това е един от най-силните методи за информиране, но също и учене.

ГРИГОР ДИМИТРОВ

Манол Манев

От 1973 г. БТА ежегодно организира анкета „Спортист на Балканите“. В нея участват телеграфните агенции и спортни издания на страните от региона. Българският тенисист Григор Димитров е определен за победител в 45-ото издание на анкетата за 2017 година.

Григор Димитров е роден на 16 май 1991 г. в Хасково. Още от малък тръгва по стъпките на баща си – Димитър, който е треньор по тенис. На 3-годишна възраст за първи път хваща ракета, а на 5 започва да играе редовно в родния си град.

Първоначално за неговата подготовка се грижи баща му, но след като момчето доказва таланта си на турнирите за юноши става ясно, че трябва да се развива в други условия. На 16-годишна възраст решава да се занимава професионално с тенис.

По това време легендарния ни футболист Христо Стоичков помага за развитието на неговата кариера.

Димитров печели стипендия и от фондацията на друг български футболист – Димитър Бербатов.

В юношеството си Димитров минава през различни академии, като се утвърждава в шведската „Good to Great“ и с помощта на Микаел Тилстрьом дебютира в Топ 30 на световната ранглиста.

През 2005 г. е обявен е за най-добър тенисист в Европа за момчета до 14 години, след като печели европейската титла на сингъл в своята възрастова група. Две години по-късно повтаря успеха си – този път при младежите до 16, като дори успява да го направи без да загуби сет в руската столица – Москва.

През 2008 г. Гришо става № 1 в световната ранглиста за юноши, след като печели два от четирите турнира от Големия шлем – Уимбълдън и Откритото първенство в САЩ. Тези успехи дават старт на кариерата му в професионалния тенис.

В нейното начало Григор основно се венчае с успехи в двоеките. Във втората половина на 2008 г. играе своите първи мачове в основната схема на турнири от ATP World Tour, но не успява да се поздравя с победата.

Първата си такава постига на 10 февруари 2009 г., когато поднася голямата изненада в първия кръг на турнира в Ротердам, отстранявайки 23-ият в световната ранглиста Томаш Бердих.

През годините следват много спечелени турнири от ITF и ATP Чалънджър ниво. Първата от ATP World Tour обаче идва на 20 октомври 2013 г., когато Димитров побеждава третия в света, Давид Ферер, с 2:6, 6:3, 6:4 на финала на турнира в Стокхолм.

През 2014 г. българинът завоюва три титли от тура и за първи път влиза в челната десетка в световния тенис. Той успява да спечели 50 мача и се задържа 15 последователни седмици в Топ 10. Благодарение на успехите си Гришо става спортист № 1 на България за 2014 г. и почетен гражданин на Хасково и Червен бряг през същата година.

Безспорно най-силната година за Григор Димитров е 2017. През нея той успява да спечели 4 титли, една от които е Nitto ATP Finals (1500), турнир, в който участват 8-те най-добри тенисисти за годината.

Триумфът му в този турнир и до днес остава най-голямата титла в кариерата му. След него Григор заема рекордното си трето място в световната класация. В края на годината той е избран за спортист № 1 на България и на Балканите.

През следващите години Гришо не се поздравява с големи успехи. В началото на настоящата обаче той печели турнирът в Бризбън (ATP 250) – първа титла от малко над 6 години. Успява да достигне и финала на турнира в Маями, където отстъпва на Яник Синер.

ПОСТИЖЕНИЯ

2013 – Стокхолм (ATP 250)

2014 – Акапулко (ATP 500), Букурещ (ATP 250), Лондон (ATP 500)

2017 – Бризбън (ATP 250), София (ATP 250), Синсинати (ATP 1000), Nitto ATP Finals – Лондон (ATP 1500)

2024 – Бризбън (ATP 250)

Йоана Арнаудова, стажант "Облик"

Ръководител Александрина Михалкова

Казвам се Йоана и не съм свикнала да пиша за себе си или да заставам пред камера – цял живот съм зад нея! Откакто се помня, се занимавам с различни видове изкуство – рисуване, танци, фотография, грънчарство, изработка на бижута и т.н. Не след дълго успях да дигитализирам тази детска креативност, след като по-големият ми брат ме въведе в света на PowerPoint и Paint. Точно тогава се породил интересът ми към графичния дизайн, още преди да знам какво е това, на крехката възраст от 5-6 години.

Няколко години по-късно, когато в гимназията ме налегна въпросът „И сега накъде?“, реших да замина за Нидерландия и да уча специалността „Creative Business“ в Breda University of Applied Sciences.

В нея се изучават практически всички творчески индустрии (кино, телевизия, музика, печат, реклама) и в даден момент се профилираш спрямо интересите,

които си развил през семестрите. Аз се ориентирах към киното и по-конкретно към тонрежисурата и звуковия дизайн, като от следващата година ще го комбинирам с анализ на данни.

Реших да кандидатствам за стаж в БТА, тъй като обичам България и мечтая един ден да се върна с натрупаните знания, да ги приложа и да допринеса за родината. Още от първия ми семестър си търся поводи да се прибирам по-често, затова започнах да търся летни стажове. Съвсем случайно попаднах на обявите за стажове в БТА в няколко студентски платформи, а след това видеата им започнаха да се появяват твърде често в TikTok. На петото видео си казах, че това е знак, и изпратих биографията си. Не очаквах отговор, но още на следващия ден ми се обадиха и се разбрахме за начална дата.

Впуснах се без определени очаквания, но те бяха надминати. Още от първия ден бях приета с отворени обятия и ми бяха поставени задачи. Всички колеги от отдела са много мили, а дори имах удоволствието да се запозная и с хората от съседните стаи. Менторката ми, Александрина Михалкова, успя да ме въведе в работата и да ми даде ценни съвети, които ще нося със себе си заанапред. Офисът беше приятен, компютърът не заби нито веднъж, което е най-важното за мен, а настроението винаги беше приповдигнато. Успях да работя върху много задачи, като най-любимата ми беше първата по-съществена – предпечатът на една книжка. Бях притеснена и работех бавно, но когато се връщам към този момент, си спомням колко бързо минаха тези два месеца от стажа и колко много нови умения придобих. Ето този бюлетин пък е последната ми задача – дизайн и предпечат. Имах творческа свобода и реших да използвам един от любимите си стилове – четки и пастелни цветове. Дори се наложи да заема ролята на журналист, защото пиша за себе си!

Пожелавам на всеки студент да има такъв безпроблемен и пълноценен стаж, тъй като първите стъпки към кариерите ни са важни, а много малко места имат вяра в ученици без опит и предоставят подобни възможности.

Някои от задачите по време на стажа:

Стажант и ментор:

Стажантски бюлетин на „Школа БТА“, бр.8/18.04.2024
1124 София, бул. „Цариградско шосе“ №49, schola@bta.bg, 02/9262306

ЙОАНА АРНАУДОВА, БОЖИДАР ЙОРДАНОВ, ПРЕСЛАВ ВЪРБАНОВ, НАДЯ ПЕТРОВА, МАНОЕЛ МАНЕВ

Ментори: Александрина Михалкова, Божидар Захариев, Христо Воденов, Ивелина Иванова,
Гавраил Гавраилов

Дизайн и предпечат – Йоана Арнаудова

Идея и творческа реализация - Анета Паунска, ръководител „Школа БТА“